

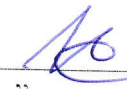
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Медичний інститут
Кафедра психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Іщенко Н.М.

“ ” 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 053 «Психологія»

Розробник програми

Гарант освітньої програми

Завідувач кафедри психології

Директор медичного інституту

Директор ННІ ППО

Начальник НМВ

 Н. І. Миропольцева

 В. І. Каневський

 І.П. Лисенкова

 Г.В. Грищенко

 Г.Л. Норд

 С.І. Шкірчак

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Основи наукових досліджень	
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»	
Спеціальність	053 «Психологія»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Психологія	
Рівень вищої освіти	Бакалавр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	II	
Навчальний рік	2020-2021	
Номери семестрів:	Денна форма	Заочна форма
	4-й	5-й, 6-й
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	7,5 кредитів / 225 годин	
Структура курсу: – лекції – групові заняття – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	54 год	12 год.
	54 год	12 год.
	117 год	201 год.
Відсоток аудиторного навантаження	48%	11%
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Залік (4-й семестр) Залік (6 трим.)	

2. Мета й завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: розкриття сутності методології, методів, концепцій і понять проведення наукових досліджень психологічних процесів, сформувати вміння застосовувати їх у практичній діяльності, організувати дослідницьку діяльність.

Завдання:

- дати студентам уявлення про основи наукового дослідження;
- навчити студентів базовим принципам і методам наукового дослідження;
- навчити студентів правильно оформляти результати своїх наукових досліджень.

Навчальна дисципліна «Основи наукових досліджень» є одним з базових курсів програми професійної підготовки психологів у ВНЗ. Різні форми навчально-дослідницької роботи бакалаврів (підготовка рефератів, повідомлень, доповідей, проведення досліджень під час виробничої практики і т.д.) включаються в навчальний процес, проводяться в навчальний час. У позанавчальний час бакалаври працюють в проблемних групах, наукових гуртках, беруть участь в роботі науково-практичних конференцій, і виконують інші види науково-дослідної роботи. Все це повинно допомогти студентам глибоко засвоїти різні дисципліни, виробити здатність творчо мислити, навчитися самостійно виконувати хоча б невеликі науково-дослідні роботи, аналізувати і узагальнювати психологічну інформацію.

Отже, у результаті вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень» студент повинен **знати:**

- основні поняття, засади та принципи наукового дослідження;
- види наукових досліджень та особливості їх проведення;
- методологію, методи, логіку та прийоми наукового дослідження;
- сутність теоретичних та емпіричних методів наукових досліджень;
- можливості та межі застосування методів моделювання психологічних процесів;
- методичні та організаційні особливості проведення психологічних досліджень;
- сутність координації комплексних наукових досліджень;
- організацію науково-дослідної роботи студентів;
- стандарти щодо оформлення результатів наукових досліджень;
- форми апробації та відображення результатів наукових досліджень.

Вміти:

- формулювати та актуалізувати психологічні проблеми, обґрунтовувати шляхи та способи їх вирішення;
- ставити завдання, обґрунтовувати методи їх розв'язання;
- формулювати робочі гіпотези та визначати методи їх перевірки;
- організувати збір необхідної для дослідження інформації;
- самостійно проводити аналіз науково-методичної літератури та узагальнювати результати наукових шкіл;
- використовувати новітні наукові результати у своїх дослідженнях;
- самостійно проводити дослідження психологічних процесів;

- проводити експериментальні розрахунки;
- обґрунтовувати результати своїх досліджень та визначати області їх впровадження;
- оцінювати ефективність впровадження результатів наукових досліджень.

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНЦІЇ

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

- СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
- СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.
- СК6. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження.
- СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
- СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.
- СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника.

2. Програма навчальної дисципліни Денна форма:

№ з/п	Теми	Лекції	Групові заняття	СРС, в т.ч. індивідуальна
МОДУЛЬ I. ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА				
Блок 1. Теоретичні аспекти наукової діяльності				
1.	Наука та її роль у розвитку суспільства.	2	2	5
2.	Наукове дослідження та його етапи.	2	2	5
3.	Науково-дослідна робота студентів.	2	2	5
4.	Методологія та методи наукового дослідження в психології	2	2	5
5.	Продовження теми методологія та методи наукового дослідження в психології	2	-	-
	Контрольна робота за блоком 1.	-	2	5
Усього – 45 год. Кредитів ECTS – 1,5.		10	10	25
МОДУЛЬ II. НАПИСАННЯ НАУКОВИХ РОБІТ ТА ПІДГОТОВКА ДО ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ				
Блок 2. Оформлення даних психологічного дослідження.				
6.	Міри відмінностей у психологічному дослідженні	2	2	6
7.	Продовження теми міри відмінностей у психологічному дослідженні	2	2	6
8.	Міри зв'язку у психологічному дослідженні	2	2	6
9.	Продовження теми міри зв'язку у психологічному дослідженні	2	2	6
10.	Міри впливу у психологічному дослідженні	2	1	3
11.	Зображення психологічних даних у науковому дослідженні	2	1	3
	Контрольна робота за блоком 2.	-	2	6
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		12	12	36
Блок 3. Загальні правила написання та оприлюднення наукових робіт				
12.	Структура кваліфікаційної роботи.	2	2	2
13.	Продовження теми структура кваліфікаційної роботи.	2	2	2
14.	Загальні вимоги до науково-дослідницької роботи.	2	2	2
15.	Підготовка до захисту та захист кваліфікаційної наукової роботи	2	2	2
16.	Продовження теми підготовка до захисту та захист кваліфікаційної наукової роботи	2	2	2
17.	Написання тез до наукової конференції	2	2	2
18.	Продовження теми написання тез до наукової конференції	2	2	2
19.	Особливості виступу перед науковою спільнотою	2	2	2
20.	Написання наукової статті	2	2	2
21.	Продовження теми написання наукової статті	2	-	1
	Контрольна робота за блоком 3.	-	2	1
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		20	20	20

Блок 4. Наукова інформація та її охорона.				
22.	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	2	2	6
23.	Продовження теми інформаційне забезпечення наукових досліджень	2	2	6
24.	Технічна та інтелектуальна творчість та їх правова охорона.	2	2	6
25.	Продовження теми технічна та інтелектуальна творчість та їх правова охорона.	2	2	6
26.	Академічна доброчесність	2	2	6
27.	Продовження теми академічна доброчесність	2	-	-
	Контрольна робота за блоком 4.	-	2	6
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		12	12	36
Всього за курсом – 225 год. Кредитів ECTS – 7,5.		54	54	117

Заочна форма:

№ з/п	Теми	Лекції	Групові заняття	СРС, в т.ч. індивідуальна
МОДУЛЬ I. ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА				
1	Наука та її роль у розвитку суспільства.	2	2	18
2	Методологія та методи наукового дослідження в психології	2	2	19
Усього – 75 год. Кредитів ECTS – 2,5.		4	4	67
МОДУЛЬ II. НАПИСАННЯ НАУКОВИХ РОБІТ ТА ПІДГОТОВКА ДО ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ				
3	Структура кваліфікаційної роботи.	2	2	33
4	Загальні вимоги до науково-дослідницької роботи.	2	2	33
5	Написання тез до наукової конференції	2	2	34
6	Написання наукової статті	2	2	34
Усього – 150 год. Кредитів ECTS – 5.		8	8	134
Всього за курсом – 225 год. Кредитів ECTS – 7,5.		12	12	201

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
МОДУЛЬ I. ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА	
Блок 1. Теоретичні аспекти наукової діяльності	
1	Тема 1. Наука та її роль у розвитку суспільства <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні підходи до визначення понять «наука», «наукове знання». 2. Відмінні ознаки науки. 3. Наука як система. 4. Процес розвитку науки. 5. Мета і завдання науки. 6. Суб'єкт і об'єкт науки. 7. Класифікація наук. 8. Характерні особливості сучасної науки.
2	Тема 2. Наукове дослідження та його етапи. <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення наукового дослідження. 2. Цілі і завдання наукових досліджень, їх класифікація за різними підставами. 3. Основні вимоги, що пред'являються до наукового дослідження. 4. Форми і методи наукового дослідження. 5. Теоретичний рівень дослідження і його основні елементи. 6. Емпіричний рівень дослідження і його особливості. 7. Етапи науково-дослідницької роботи. 8. Правильна організація науково-дослідницької роботи.
3	Тема 3. Науково-дослідна робота студентів. <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація науково-дослідної роботи студентів. 2. Курсова робота. 3. Кваліфікаційні науково-дослідні роботи студентів. 4. Наукове спрямування магістерської програми. 5. Організація підготовки кваліфікаційної роботи.
4	Тема 4. Методологія та методи наукового дослідження в психології. <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологія наукового дослідження. 2. Фундаментальна методологія. 3. Загальнонаукова методологія дослідження. 4. Конкретно-наукова методологія.
5	Тема 5. Методологія та методи наукового дослідження в психології. <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологічні принципи та підходи. 2. Методи теоретичного дослідження. 3. Методи емпіричного дослідження.
МОДУЛЬ II. НАПИСАННЯ НАУКОВИХ РОБІТ ТА ПІДГОТОВКА ДО ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ	
Блок 2. Оформлення даних психологічного дослідження.	
6	Тема 6. Міри відмінностей у психологічному дослідженні. <ol style="list-style-type: none"> 1. Статистичні критерії. 2. Параметричні критерії:

	<p>2. 1. t-критерій Стьюдента для незалежних груп;</p> <p>2.2. t-критерій Стьюдента для залежних груп;</p> <p>2.3. критерій Фішера.</p>
7	<p>Тема 7. Продовження теми міри відмінностей у психологічному дослідженні.</p> <p>1. 1. Непараметричний критерій знаків;</p> <p>2. 2. u-критерій Манна-Уїтні.</p>
8	<p>Тема 8. Міри зв'язку у психологічному дослідженні</p> <p>1. Коефіцієнт кореляції Фехнера.</p> <p>2. Коефіцієнт кореляції Пірсона.</p>
9	<p>Тема 9. Продовження теми міри зв'язку у психологічному дослідженні</p> <p>1. Коефіцієнт кореляції Спірмена.</p> <p>2. Коефіцієнт рангової кореляції Кендалла.</p> <p>3. Дихотомічний коефіцієнт кореляції.</p>
10	<p>Тема 10. Міри впливу у психологічному дослідженні.</p> <p>1. Сутність проблеми</p> <p>2. Критерій знаків.</p> <p>3. Критерій Вілкоксона.</p>
11	<p>Тема 11. Зображення психологічних даних у науковому дослідженні</p> <p>1. Види табулювання даних.</p> <p>2. Графічне відображення результатів.</p>
Блок 3. Загальні правила написання та оприлюднення наукових робіт	
12	<p>Тема 12. Структура кваліфікаційної роботи.</p> <p>1. Титульний аркуш кваліфікаційної роботи.</p> <p>2. Зміст кваліфікаційної роботи.</p> <p>3. Вступ до кваліфікаційної роботи.</p> <p>4. Написання теоретичного розділу.</p>
13	<p>Тема 13. Продовження теми структура кваліфікаційної роботи.</p> <p>1. Написання емпіричних розділів</p> <p>2. Висновки.</p> <p>3. Список використаних джерел.</p> <p>4. Додатки.</p>
14	<p>Тема 14. Загальні вимоги до науково-дослідницької роботи.</p> <p>1. Способи написання тексту.</p> <p>2. Мова і стиль.</p> <p>3. Загальні вимоги до друку.</p> <p>4. Оформлення графіків, таблиць, формул.</p>
15	<p>Тема 15. Підготовка до захисту та захист кваліфікаційної наукової роботи</p> <p>1. Види та форми усних представлень наукової інформації.</p> <p>2. Дискусія як спосіб колективного мислення.</p> <p>3. Загальна характеристика аргументації.</p>
16	<p>Тема 16. Підготовка до захисту та захист кваліфікаційної наукової роботи</p> <p>1. Схема підготовки усного виступу.</p> <p>2. Композиція виступу.</p>

	3. Постановка питань та формулювання відповідей.
17	Тема 17 . Написання тез до наукової конференції 1. Визначення поняття тез та їх види. 2. Структура тез.
18	Тема 18 . Продовження теми написання тез до наукової конференції 1. Порядок написання тез. 2. Оформлення
19	Тема 13. Особливості виступу перед науковою спільнотою 1. Підготовка до виступу. 2. Постановка питань та формулювання відповідей. 3. Діалектика та психологія наукової дискусії
20	Тема 14. Написання наукової статті 1. Категорії фахових видань. 2. Підготовка наукової статті. 3. Структура наукової статті.
21	Тема 15. Продовження теми написання наукової статті 1. Оформлення наукової статті 2. Мова, стиль та унікальність матеріалу. 3. Посилання на джерела. 4. Публікація наукової статті.
Блок 4. Наукова інформація та її охорона.	
22	Тема 22. Інформаційне забезпечення наукових досліджень 1. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень. 2. Джерела інформації та їх використання у науково-дослідній роботі.
23	Тема 23. Інформаційне забезпечення наукових досліджень 1. Джерела інформації та їх використання у науково-дослідній роботі. 2. Техніка роботи зі спеціальною літературою.
24	Тема 24. Технічна та інтелектуальна творчість та їх правова охорона. 1. Патент і порядок його отримання. 2. Винахід, корисні моделі, промислові зразки: визначення, умови патентоспроможності, правова охорона.
25	Тема 25. Технічна та інтелектуальна творчість та їх правова охорона. 1. Особливості патентних досліджень. 2. Послідовність роботи при проведенні патентних досліджень. 3. Інтелектуальна власність та її захист.
26	Тема 26. Академічна доброчесність 1. Розвиток академічної доброчесності в Україні. 2. Основні поняття академічної доброчесності. 3. Академічна доброчесність учнів.
27	Тема 27. Академічна доброчесність 1. Особливості академічної доброчесності вищої школи. 2. Закордонний досвід.

План лекцій (заочна форма)

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Наукове дослідження та його етапи. 1. Визначення наукового дослідження. 2. Цілі і завдання наукових досліджень, їх класифікація за різними підставами. 3. Основні вимоги, що пред'являються до наукового дослідження. 4. Форми і методи наукового дослідження. 5. Теоретичний рівень дослідження і його основні елементи. 6. Емпіричний рівень дослідження і його особливості. 7. Етапи науково-дослідницької роботи. 8. Правильна організація науково-дослідницької роботи.
2	Тема 2. Методологія та методи наукового дослідження в психології. 1. Методологія наукового дослідження. 2. Фундаментальна методологія. 3. Загальнонаукова методологія дослідження. 4. Конкретно-наукова методологія.
3	Тема 3. Структура кваліфікаційної роботи. 1. Титульний аркуш кваліфікаційної роботи. 2. Зміст кваліфікаційної роботи. 3. Вступ до кваліфікаційної роботи. 4. Основна частина наукового дослідження. 5. Висновки. 6. Список використаних джерел. 7. Додатки.
4	Тема 4. Загальні вимоги до науково-дослідницької роботи. 1. Способи написання тексту. 2. Мова і стиль. 3. Оформлення таблиць, графіків, формул, посилань.
5	Тема 5. Написання тез до наукової конференції 1. Визначення поняття тез та їх види. 2. Структура тез. 3. Порядок написання тез. 4. Оформлення.
6	Тема 6. Написання наукової статті 1. Категорії фахових видань. 2. Підготовка наукової статті. 3. Структура наукової статті. 4. Оформлення наукової статті 5. Мова, стиль та унікальність матеріалу. 6. Посилання на джерела. 7. Публікація наукової статті.

4.2. План групових занять денної форми

№	Тема заняття / план
МОДУЛЬ I. ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА	
Блок 1. Теоретичні аспекти наукової діяльності	
1	<p>Тема 1. Наука та її роль у розвитку суспільства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні підходи до визначення понять «наука», «наукове знання». 2. Відмінні ознаки науки. 3. Наука як система. 4. Процес розвитку науки. 5. Мета і завдання науки. 6. Суб'єкт і об'єкт науки. 7. Класифікація наук. 8. Характерні особливості сучасної науки.
2	<p>Тема 2. Наукове дослідження та його етапи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення наукового дослідження. 2. Цілі і завдання наукових досліджень, їх класифікація за різними підставами. 3. Основні вимоги, що пред'являються до наукового дослідження. 4. Форми і методи наукового дослідження. 5. Теоретичний рівень дослідження і його основні елементи. 6. Емпіричний рівень дослідження і його особливості. 7. Етапи науково-дослідницької роботи. 8. Правильна організація науково-дослідницької роботи.
3	<p>Тема 3. Науково-дослідна робота студентів.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація науково-дослідної роботи студентів. 2. Курсова робота. 3. Кваліфікаційні науково-дослідні роботи студентів. 4. Наукове спрямування магістерської програми. 5. Організація підготовки кваліфікаційної роботи.
4	<p>Тема 4. Методологія та методи наукового дослідження в психології.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологія наукового дослідження. 2. Фундаментальна методологія. 3. Загальнонаукова методологія дослідження. 4. Конкретно-наукова методологія.
5	<p>Тема 5. Методологія та методи наукового дослідження в психології.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологічні принципи та підходи. 2. Методи теоретичного дослідження. 3. Методи емпіричного дослідження.
Контрольна робота за блоком 1.	
МОДУЛЬ II. НАПИСАННЯ НАУКОВИХ РОБІТ ТА ПІДГОТОВКА ДО ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ	
Блок 2. Оформлення даних психологічного дослідження.	
6	<p>Тема 6. Міри відмінностей у психологічному дослідженні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Статистичні критерії. 2. Параметричні критерії: <ol style="list-style-type: none"> 1. t-критерій Стьюдента для незалежних груп;

	2.2. t-критерій Стьюдента для залежних груп; 2.3. критерій Фішера.
7	Тема 7. Продовження теми міри відмінностей у психологічному дослідженні. 1. Непараметричний критерій знаків; 2. u-критерій Манна-Уїтні.
8	Тема 8. Міри зв'язку у психологічному дослідженні 1. Коефіцієнт кореляції Фехнера. 2. Коефіцієнт кореляції Пірсона.
9	Тема 9. Продовження теми міри зв'язку у психологічному дослідженні 1. Коефіцієнт кореляції Спірмена. 2. Коефіцієнт рангової кореляції Кендалла. 3. Дихотомічний коефіцієнт кореляції.
10	Тема 10. Міри впливу у психологічному дослідженні. 1. Сутність проблеми 2. Критерій знаків. 3. Критерій Вілкоксона.
11	Тема 11. Зображення психологічних даних у науковому дослідженні 1. Види табулювання даних. 2. Графічне відображення результатів.
	Контрольна робота за блоком 2.
	Блок 3. Загальні правила написання та оприлюднення наукових робіт
12	Тема 12. Структура кваліфікаційної роботи. 1. Титульний аркуш кваліфікаційної роботи. 2. Зміст кваліфікаційної роботи. 3. Вступ до кваліфікаційної роботи. 4. Написання теоретичного розділу.
13	Тема 13. Продовження теми структура кваліфікаційної роботи. 1. Написання емпіричних розділів 2. Висновки. 3. Список використаних джерел. 4. Додатки.
14	Тема 14. Загальні вимоги до науково-дослідницької роботи. 1. Способи написання тексту. 2. Мова і стиль. 3. Загальні вимоги до друку. 4. Оформлення графків, таблиць, формул.
15	Тема 15. Підготовка до захисту та захист кваліфікаційної наукової роботи 1. Види та форми усних представлень наукової інформації. 2. Дискусія як спосіб колективного мислення. 3. Загальна характеристика аргументації.
16	Тема 16. Підготовка до захисту та захист кваліфікаційної наукової роботи 1. Схема підготовки усного виступу. 2. Композиція виступу.

	3. Постановка питань та формулювання відповідей.
17	Тема 17 . Написання тез до наукової конференції 1. Визначення поняття тез та їх види. 2. Структура тез.
18	Тема 18 . Продовження теми написання тез до наукової конференції 1. Порядок написання тез. 2. Оформлення
19	Тема 13. Особливості виступу перед науковою спільнотою 1. Підготовка до виступу. 2. Постановка питань та формулювання відповідей. 3. Діалектика та психологія наукової дискусії
20	Тема 14. Написання наукової статті 1. Категорії фахових видань. 2. Підготовка наукової статті. 3. Структура наукової статті.
21	Тема 15. Продовження теми написання наукової статті 1. Оформлення наукової статті 2. Мова, стиль та унікальність матеріалу. 3. Посилання на джерела. 4. Публікація наукової статті.
	Контрольна робота за блоком 3.
	Блок 4. Наукова інформація та її охорона.
22	Тема 22. Інформаційне забезпечення наукових досліджень 1. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень. 2. Джерела інформації та їх використання у науково-дослідній роботі.
23	Тема 23. Інформаційне забезпечення наукових досліджень 1. Джерела інформації та їх використання у науково-дослідній роботі. 2. Техніка роботи зі спеціальною літературою.
24	Тема 24. Технічна та інтелектуальна творчість та їх правова охорона. 1. Патент і порядок його отримання. 2. Винахід, корисні моделі, промислові зразки: визначення, умови патентоспроможності, правова охорона.
25	Тема 25. Технічна та інтелектуальна творчість та їх правова охорона. 1. Особливості патентних досліджень. 2. Послідовність роботи при проведенні патентних досліджень. 3. Інтелектуальна власність та її захист.
26	Тема 26. Академічна доброчесність 1. Розвиток академічної доброчесності в Україні. 2. Основні поняття академічної доброчесності. 3. Академічна доброчесність учнів.
27	Тема 27. Академічна доброчесність 1. Особливості академічної доброчесності вищої школи. 2. Закордонний досвід.
	Контрольна робота за блоком 4.

План групових занять (заочна форма)

№	Тема заняття / план
1	<p>Тема 1. Наукове дослідження та його етапи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення наукового дослідження. 2. Цілі і завдання наукових досліджень, їх класифікація за різними підставами. 3. Основні вимоги, що пред'являються до наукового дослідження. 4. Форми і методи наукового дослідження. 5. Теоретичний рівень дослідження і його основні елементи. 6. Емпіричний рівень дослідження і його особливості. 7. Етапи науково-дослідницької роботи. 8. Правильна організація науково-дослідницької роботи.
2	<p>Тема 2. Методологія та методи наукового дослідження в психології.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологія наукового дослідження. 2. Фундаментальна методологія. 3. Загальнонаукова методологія дослідження. 4. Конкретно-наукова методологія.
3	<p>Тема 3. Структура кваліфікаційної роботи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Титульний аркуш кваліфікаційної роботи. 2. Зміст кваліфікаційної роботи. 3. Вступ до кваліфікаційної роботи. 4. Основна частина наукового дослідження. 5. Висновки. 6. Список використаних джерел. 7. Додатки.
4	<p>Тема 4. Загальні вимоги до науково-дослідницької роботи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Способи написання тексту. 2. Мова і стиль. 3. Оформлення таблиць, графіків, формул, посилань.
5	<p>Тема 5. Написання тез до наукової конференції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення поняття тез та їх види. 2. Структура тез. 3. Порядок написання тез. 4. Оформлення.
6	<p>Тема 6. Написання наукової статті</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Категорії фахових видань. 2. Підготовка наукової статті. 3. Структура наукової статті. 4. Оформлення наукової статті 5. Мова, стиль та унікальність матеріалу. 6. Посилання на джерела. 7. Публікація наукової статті.

4.3. Завдання для самостійної роботи

1. Підготовка до групових занять.
2. Підготовка до написання контрольних робіт
3. Підготовка до написання тез до умовної науково-практичної конференції.
4. Підготовка презентації та виступу на конференції.
5. Підготовка до написання контрольної роботи для заочної форми навчання

1. Підготовка до групових занять. На групових заняттях викладач оцінює підготовлені здобувачами вищої освіти виступи, активність на занятті (відповіді на запитання, наведення прикладів з досвіду та обробленої літератури), вміння формулювати та відстоювати свої думки. Робота на груповому занятті оцінюється за наступними показниками:

- а) за наявність лекційного зошиту, наявність та якість відпрацювання в ньому конспектів за всіма заняттями змістового модулю;
- б) за підготовлену усну доповідь нараховується;
- в) за надання правильної усної (письмової) відповіді на поставлене запитання під час заняття, за доповнення.

2. Підготовка до написання контрольних робіт. Написання контрольної роботи є одним із засобів оцінки знань студентів. Контрольні роботи проводяться відповідно до завершення вивчення блоку дисципліни. Всього робочою програмою передбачено 4 контрольні роботи, кожна з яких має декілька варіантів завдань. Студенти отримують питання відповідно до варіанту і мають 40 хв. на розв'язання завдань. Кожне питання у білеті має свою бальну оцінку. В залежності від того, скільки питань розв'язав здобувач вищої освіти, таку бальну оцінку він отримує.

3. Підготовка до написання тез до умовної науково-практичної конференції. Студенти готують тези до виступу на умовній науково-практичній конференції відповідно до проведеного емпіричного дослідження.

Вимоги до оформлення тез

1. Обсяг тез наукової доповіді – до 3-ох сторінок формату А4 (297x210 мм); орієнтація – книжкова; текстовий редактор – Microsoft Word 2003 (формат *.doc); береги: верхній, нижній, лівий – 20 мм, правий – 10 мм; шрифт (гарнітура) – Times New Roman; кегль – 14; міжрядковий інтервал – 1,0; стиль – Normal (звичайний); сторінки – без нумерації; не використовувати переносів; не використовувати примітки і гіперпосилання.

2. Структура тез наукової доповіді та параметри форматування основних її складових:

– УДК: стиль шрифту – звичайний (Normal); без абзацного відступу; вирівнювання – по лівому боці;

– прізвище та ініціали автора (співавторів): стиль шрифту – жирний курсив (Bold Italic); без абзацного відступу; вирівнювання – по правому боці.

– науковий статус автора (д.е.н., к.е.н., аспірант, пошукач), його посада та місце роботи (підрозділ, навчальний заклад, установа): стиль шрифту – курсив (Italic); без абзацного відступу; вирівнювання – по правому боці

– назва тез наукової доповіді: стиль шрифту – жирний (Bold), всі прописні; без абзацного відступу; вирівнювання – по центру; відбивки зверху і знизу – 9 пт

– основний текст тез наукової доповіді: стиль шрифту – звичайний (Normal); відступ 1-го рядка абзацу – 1 см; вирівнювання – по ширині;

– назва “Список використаних джерел”: стиль шрифту – жирний (Bold); без абзацного відступу; вирівнювання – по центру; відбивки зверху і знизу – 9 пт

– список використаних джерел: стиль шрифту – звичайний (Normal); виступ 1-го рядка абзацу – 0,5 см; вирівнювання – по ширині;

3. Якщо в тексті тез є рисунки, таблиці їх необхідно представити у форматі *.jpeg або *.tif, з роздільною здатністю 300 dpi. Форматування назви таблиці (перед таблицею) або рисунка (після рисунка): стиль шрифту – звичайний (Normal).

4. Підготовка презентації та виступу на конференції. Презентація та текст доповіді розробляються відповідно до написаних тез до умовної науково-практичної конференції. Виступ здійснюється в усній формі на семінарському занятті (7 хв.).

Структура доповіді:

- 1) тема наукового дослідження;
- 2) актуальність обраної проблеми;
- 3) основний зміст;
- 4) висновки.

Доповідачу можуть бути задані питання з боку студентів і викладача. Оцінюється ступінь розкритості теми, актуальність та повнота наданих відповідей на запитання.

5. Підготовка до написання контрольної роботи для заочної форми навчання

Студенти готують тези до виступу на умовній науково-практичній конференції відповідно до проведеного емпіричного дослідження.

Вимоги до оформлення тез

1. Обсяг тез наукової доповіді – до 3-ох сторінок формату А4 (297x210 мм); орієнтація – книжкова; текстовий редактор – Microsoft Word 2003 (формат *.doc); береги: верхній, нижній, лівий – 20 мм, правий – 10 мм; шрифт (гарнітура) – Times New Roman; кегль – 14; міжрядковий інтервал – 1,0; стиль – Normal (звичайний); сторінки – без нумерації; не використовувати переносів; не використовувати примітки і гіперпосилання.

2. Структура тез наукової доповіді та параметри форматування основних її складових:

– УДК: стиль шрифту – звичайний (Normal); без абзацного відступу; вирівнювання – по лівому боці;

– прізвище та ініціали автора (співавторів): стиль шрифту – жирний курсив (Bold Italic); без абзацного відступу; вирівнювання – по правому боці.

– науковий статус автора (д.е.н., к.е.н., аспірант, пошукач), його посада та місце роботи (підрозділ, навчальний заклад, установа): стиль шрифту – курсив (Italic); без абзацного відступу; вирівнювання – по правому боці

– назва тез наукової доповіді: стиль шрифту – жирний (Bold), всі прописні; без абзацного відступу; вирівнювання – по центру; відбивки зверху і знизу – 9 пт

– основний текст тез наукової доповіді: стиль шрифту – звичайний (Normal); відступ 1-го рядка абзацу – 1 см; вирівнювання – по ширині;

– назва “Список використаних джерел”: стиль шрифту – жирний (Bold); без абзацного відступу; вирівнювання – по центру; відбивки зверху і знизу – 9 пт

– список використаних джерел: стиль шрифту – звичайний (Normal); виступ 1-го рядка абзацу – 0,5 см; вирівнювання – по ширині;

3. Якщо в тексті тез є рисунки, таблиці їх необхідно представити у форматі *.jpeg або *.tif, з роздільною здатністю 300 dpi. Форматування назви таблиці (перед таблицею) або рисунка (після рисунка): стиль шрифту – звичайний (Normal).

4.4. Забезпечення освітнього процесу (інструменти, обладнання, програмне забезпечення)

Освітній процес повністю забезпечується «Основи наукових досліджень».

I. Технічні засоби навчання:.

- 1) ноутбук;
- 2) проектор.
- 3) інтерактивна дошка

II. Програмне забезпечення: Power Point, Microsoft Excel, платформа дистанційного навчання Moodle.

5. Поточний контроль

5.1. Питання до контрольної роботи № 1.

- 1) Визначте мету написання курсової роботи студентами.
- 2) Перерахуйте етапи науково-дослідної роботи студентів.
- 3) Назвіть види кваліфікаційних робіт студентів, основні вимоги до їх написання.
- 4) Перерахуйте методи емпіричного дослідження. Які методи Ви плануєте використовувати у своєму науковому дослідженні. Чому?
- 5) Визначте мету написання дипломної роботи студентами.
- 6) Перерахуйте методи теоретичного дослідження. Які методи Ви плануєте використовувати у своєму науковому дослідженні. Чому?
- 7) Які бувають типи питань у анкетах? Як доцільніше їх використовувати при складанні анкети, чому?
- 8) Які бувають види спостереження? Якому із них Ви надаєте перевагу, чому?

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Контрольна робота № 1.

Варіант № 1.

- 1) Визначте мету написання курсової роботи студентами. (1б)
- 2) Перерахуйте етапи науково-дослідної роботи студентів. (1б)
- 3) Які бувають типи питань у анкетах? Як доцільніше їх використовувати при складанні анкети, чому? (1б)
- 4) Перерахуйте методи емпіричного дослідження. Які методи Ви плануєте використовувати у своєму науковому дослідженні. Чому? (1б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Контрольна робота № 1.

Варіант № 2.

- 1) Визначте мету написання дипломної роботи студентами. (1б)
- 2) Назвіть види кваліфікаційних робіт студентів, основні вимоги до їх написання. (1б)
- 3) Перерахуйте методи теоретичного дослідження. Які методи Ви плануєте використовувати у своєму науковому дослідженні. Чому? (1б)
- 4) Які бувають види спостереження? Якому із них Ви надаєте перевагу, чому? (1б)

5.2. Питання до контрольної роботи № 2.

1. У 20 студентів досліджувався коефіцієнт інтелекту (IQ) на початку навчання в університеті (вони були 165 групою) та через 4 роки після його завершення (465 група). Маємо наступні результати (Див. Таблицю).

165 група				465 група			
№	IQ	№	IQ	№	IQ	№	IQ
1	119	11	104	1	103	11	107
2	86	12	88	2	88	12	92
3	100	13	113	3	108	13	105
4	93	14	89	4	70	14	89
5	108	15	103	5	113	15	95
6	117	16	107	6	83	16	110
7	82	17	78	7	91	17	101
8	100	18	110	8	97	18	85
9	86	19	98	9	87	19	114
10	129	20	84	10	101	20	102

Визначити достовірність різниці рівня IQ на початку навчання та після завершення за допомогою критерія Стьюдента.

2. У 50 школярів випускних класів досліджувався коефіцієнт інтелекту (IQ). Маємо такий варіаційний ряд (див. таблицю). Побудувати графічне вираження IQ у вигляді гістограми.

№	IQ	№	IQ	№	IQ	№	IQ	№	IQ
1	119	11	104	21	111	31	103	41	107
2	86	12	88	22	98	32	88	42	92
3	100	13	113	23	84	33	108	43	105
4	93	14	89	24	102	34	70	44	89
5	108	15	103	25	92	35	113	45	95
6	117	16	107	26	88	36	83	46	110
7	82	17	78	27	104	37	91	47	101
8	100	18	110	28	127	38	97	48	85
9	86	19	98	29	103	39	87	49	114
10	129	20	84	30	112	40	101	50	102

3. Серед студентів-першокурсників була проведена експрес-діагностика стану стресу К. Шрайнера на момент початку навчання та в кінці року. Були отримані наступні результати:

Початок року	3	8	6	2	8	7	9	6	4	7	6	8	5	2	7	5	6
Кінець року	4	6	3	5	3	4	5	4	4	3	3	6	4	3	6	2	4

Зобразити графічно (за допомогою полігону частот) результати проведеного дослідження.

4. У психофізіологічному експерименті 29 юнаків і 27 дівчат були протестовані за методикою РРО (реакція на рухомий об'єкт). У кількості показників використовувався такий критерій, як величина середньої помилки S зупинки точки, яка просувалась, на лінії. Отримані наступні значення S (в мілісекундах) для двох груп випробовуваних:

Юнаки						Дівчата					
№	S	№	S	№	S	№	S	№	S	№	S
1	37	11	41	21	32	1	87	11	41	21	24
2	31	12	44	22	24	2	41	12	21	22	21
3	32	13	26	23	32	3	17	13	37	23	21
4	26	14	29	24	24	4	46	14	27	24	51
5	37	15	40	25	23	5	59	15	37	25	52
6	24	16	40	26	33	6	17	16	44	26	23
7	18	17	30	27	29	7	33	17	38	27	52
8	46	18	39	28	38	8	23	18	41		
9	59	19	32	29	24	9	30	19	22		
10	19	20	21			10	40	20	40		

Визначити достовірність відмінностей між показниками РРО для юнаків і дівчат за допомогою критерія Стьюдента.

5. Першокласники однієї з середніх шкіл (12 хлопчиків і 10 дівчаток) були протестовані по дитячому тесту Д. Векслера на рівень інтелекту. Результати тестування (індивідуальні значення IQ) представлені в таблиці.

Досліджуваний	Стать	IQ	Досліджуваний	Стать	IQ
1	Ч	85	12	Ч	91
2	Ч	78	13	Д	115
3	Ч	138	14	Д	112
4	Ч	86	15	Д	98
5	Ч	79	16	Д	93
6	Ч	105	17	Д	97
7	Ч	95	18	Д	101
8	Ч	94	19	Д	117
9	Ч	100	20	Д	102
10	Ч	134	21	Д	92
11	Ч	87	22	Д	11

Проаналізувати отримані результати на предмет статевих відмінностей в рівні інтелекту дітей.

завершення за допомогою критерія Стьюдента.

6. У психофізіологічному експерименті реєструвався час простої сенсомоторної реакції у 50 досліджуваних у відповідь на звуковий стимул середньої інтенсивності. Отримані наступні часові реакції в мілісекундах:

№	T, мс	№	T, мс	№	T, мс	№	T, мс	№	T, мс
1	138	11	137	21	136	31	142	41	149
2	180	12	172	22	132	32	164	42	158
3	160	13	143	23	135	33	147	43	145
4	144	14	126	24	142	34	144	44	155
5	169	15	139	25	129	35	131	45	161
6	140	16	130	26	139	36	150	46	148
7	178	17	127	27	156	37	128	47	166
8	134	18	144	28	130	38	143	48	146
9	141	19	125	29	141	39	133	49	128
10	174	20	132	30	175	40	151	50	153

Подати результати у таблиці за рангами.

7. Згідно з концепцією Г. Айзенка, екстра-інтроверсія і нейротизм є незалежними змінними, не пов'язаними між собою. Перевірити вихідну передумову Г. Айзенка, використовуючи дані, отримані на 50 піддослідних, протестованих по тесту Айзенка (Е - показники екстра-інтроверсії, Н - показники нейротизма).

№	Е	Н	№	Е	Н	№	Е	Н	№	Е	Н	№	Е	Н
1	7	18	11	7	18	21	13	10	31	13	18	41	9	6
2	13	15	12	9	10	22	18	17	32	19	8	42	11	4
3	12	20	13	11	12	23	5	11	33	5	11	43	18	18
4	15	9	14	14	9	24	16	23	34	7	14	44	18	9
5	14	20	15	9	20	25	13	16	35	6	8	45	15	21
6	16	15	16	10	12	26	15	18	36	11	10	46	10	11
7	11	15	17	13	8	27	7	7	37	17	11	47	8	5
8	8	20	18	17	13	28	16	20	38	11	7	48	13	15
9	9	15	19	9	8	29	16	9	39	7	14	49	17	16
10	18	9	20	8	12	30	14	11	40	14	9	50	12	15

8. У 50 випробовуваних, протестованих по тесту Шмішека, визначався рівень гіпертимності і дистимний (риса, пов'язані з переважним настроєм, домінуючим емоційним фоном). Теоретично ці риси є протилежними: гіпертимність характеризує підвищений настрій, переважання позитивних емоцій, дистимний - навпаки. У той же час визначення цих якостей ґрунтується на відповідях піддослідних на різні, по суті, питання. Експериментальні дані:

№	Гіп	Дис	№	Гіп	Дис	№	Гіп	Дис	№	Гіп	Дис	№	Гіп	Дис
1	4	2	11	0	5	21	4	1	31	4	4	41	2	2
2	3	0	12	2	1	22	5	0	32	2	1	42	5	2
3	2	5	13	1	7	23	5	1	33	2	1	43	3	2
4	1	3	14	2	2	24	1	5	34	2	4	44	5	0
5	5	5	15	1	5	25	6	4	35	1	3	45	4	5
6	3	3	16	1	1	26	3	4	36	0	3	46	3	3
7	3	3	17	3	3	27	2	3	37	5	0	47	5	0
8	2	1	18	6	1	28	3	5	38	2	3	48	4	2
9	3	4	19	1	3	29	2	3	39	1	2	49	4	2
10	5	0	20	4	1	30	5	0	40	1	4	50	4	3

Подати результати у таблиці дискретного ряду.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Контрольна робота № 2.
Варіант № 1.

1. У 20 студентів досліджувався коефіцієнт інтелекту (IQ) на початку навчання в університеті (вони були 165 групою) та через 4 роки після його завершення (465 група). Маємо наступні результати (Див. Таблицю).

165 група				465 група			
№	IQ	№	IQ	№	IQ	№	IQ
1	119	11	104	1	103	11	107
2	86	12	88	2	88	12	92
3	100	13	113	3	108	13	105
4	93	14	89	4	70	14	89
5	108	15	103	5	113	15	95
6	117	16	107	6	83	16	110
7	82	17	78	7	91	17	101
8	100	18	110	8	97	18	85
9	86	19	98	9	87	19	114
10	129	20	84	10	101	20	102

Визначити достовірність різниці рівня IQ на початку навчання та після завершення за допомогою критерія Стюдента. (2б)

2. У 50 школярів випускних класів досліджувався коефіцієнт інтелекту (IQ). Маємо такий варіаційний ряд (див. таблицю). Побудувати графічне вираження IQ у вигляді гістограми. (2б)

№	IQ	№	IQ	№	IQ	№	IQ	№	IQ
1	119	11	104	21	111	31	103	41	107
2	86	12	88	22	98	32	88	42	92
3	100	13	113	23	84	33	108	43	105
4	93	14	89	24	102	34	70	44	89
5	108	15	103	25	92	35	113	45	95
6	117	16	107	26	88	36	83	46	110
7	82	17	78	27	104	37	91	47	101
8	100	18	110	28	127	38	97	48	85
9	86	19	98	29	103	39	87	49	114
10	129	20	84	30	112	40	101	50	102

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
 Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
 Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
 Спеціальність - 053 «Психологія»
 Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Контрольна робота № 2.
Варіант № 2.

1. Серед студентів-першокурсників була проведена експрес-діагностика стану стресу К. Шрайнера на момент початку навчання та в кінці року. Були отримані наступні результати:

Початок року	3	8	6	2	8	7	9	6	4	7	6	8	5	2	7	5	6
Кінець року	4	6	3	5	3	4	5	4	4	3	3	6	4	3	6	2	4

Зобразити графічно (за допомогою полігону частот) результати проведеного дослідження. (2б)

2. У психофізіологічному експерименті 29 юнаків і 27 дівчат були протестовані за методикою РРО (реакція на рухомий об'єкт). У кількості показників використовувався такий критерій, як величина середньої помилки S зупинки точки, яка просувалась, на лінії. Отримані наступні значення S (в мілісекундах) для двох груп випробовуваних:

Юнаки						Дівчата					
№	S	№	S	№	S	№	S	№	S	№	S
1	37	11	41	21	32	1	87	11	41	21	24
2	31	12	44	22	24	2	41	12	21	22	21
3	32	13	26	23	32	3	17	13	37	23	21
4	26	14	29	24	24	4	46	14	27	24	51
5	37	15	40	25	23	5	59	15	37	25	52
6	24	16	40	26	33	6	17	16	44	26	23
7	18	17	30	27	29	7	33	17	38	27	52
8	46	18	39	28	38	8	23	18	41		
9	59	19	32	29	24	9	30	19	22		
10	19	20	21			10	40	20	40		

Визначити достовірність відмінностей між показниками РРО для юнаків і дівчат за допомогою критерія Стюдента. (2б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
 Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
 Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
 Спеціальність - 053 «Психологія»
 Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Контрольна робота № 2.
Варіант № 3.

1. Першокласники однієї з середніх шкіл (12 хлопчиків і 10 дівчаток) були протестовані по дитячому тесту Д. Векслера на рівень інтелекту. Результати тестування (індивідуальні значення IQ) представлені в таблиці.

Досліджуваний	Стать	IQ	Досліджуваний	Стать	IQ
1	Ч	85	12	Ч	91
2	Ч	78	13	Д	115
3	Ч	138	14	Д	112
4	Ч	86	15	Д	98
5	Ч	79	16	Д	93
6	Ч	105	17	Д	97
7	Ч	95	18	Д	101
8	Ч	94	19	Д	117
9	Ч	100	20	Д	102
10	Ч	134	21	Д	92
11	Ч	87	22	Д	11

Проаналізувати отримані результати на предмет статевих відмінностей в рівні інтелекту дітей. (2б)

2. У психофізіологічному експерименті реєструвався час простої сенсомоторної реакції у 50 досліджуваних у відповідь на звуковий стимул середньої інтенсивності. Отримані наступні часові реакції в мілісекундах:

№	T, мс	№	T, мс	№	T, мс	№	T, мс	№	T, мс
1	138	11	137	21	136	31	142	41	149
2	180	12	172	22	132	32	164	42	158
3	160	13	143	23	135	33	147	43	145
4	144	14	126	24	142	34	144	44	155
5	169	15	139	25	129	35	131	45	161
6	140	16	130	26	139	36	150	46	148
7	178	17	127	27	156	37	128	47	166
8	134	18	144	28	130	38	143	48	146
9	141	19	125	29	141	39	133	49	128
10	174	20	132	30	175	40	151	50	153

Подати результати у таблиці за рангами. (2б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
 Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
 Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
 Спеціальність - 053 «Психологія»
 Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Контрольна робота № 2.
Варіант № 4.

1. Згідно з концепцією Г. Айзенка, екстра-інтроверсія і нейротизм є незалежними змінними, не пов'язаними між собою. Перевірити вихідну передумову Г. Айзенка, використовуючи дані, отримані на 50 піддослідних, протестованих по тесту Айзенка (Е - показники екстра-інтроверсії, Н – показники нейротизма). (2б)

№	Е	Н	№	Е	Н	№	Е	Н	№	Е	Н	№	Е	Н
1	7	18	11	7	18	21	13	10	31	13	18	41	9	6
2	13	15	12	9	10	22	18	17	32	19	8	42	11	4
3	12	20	13	11	12	23	5	11	33	5	11	43	18	18
4	15	9	14	14	9	24	16	23	34	7	14	44	18	9
5	14	20	15	9	20	25	13	16	35	6	8	45	15	21
6	16	15	16	10	12	26	15	18	36	11	10	46	10	11
7	11	15	17	13	8	27	7	7	37	17	11	47	8	5
8	8	20	18	17	13	28	16	20	38	11	7	48	13	15
9	9	15	19	9	8	29	16	9	39	7	14	49	17	16
10	18	9	20	8	12	30	14	11	40	14	9	50	12	15

2. У 50 випробовуваних, протестованих по тесту Шмішека, визначався рівень гіпертимності і дистимний (риси, пов'язані з переважним настроєм, домінуючим емоційним фоном). Теоретично ці риси є протилежними: гіпертимність характеризує підвищений настрій, переважання позитивних емоцій, дистимний - навпаки. У той же час визначення цих якостей ґрунтується на відповідях піддослідних на різні, по суті, питання. Експериментальні дані:

№	Гіп	Дис	№	Гіп	Дис	№	Гіп	Дис	№	Гіп	Дис	№	Гіп	Дис
1	4	2	11	0	5	21	4	1	31	4	4	41	2	2
2	3	0	12	2	1	22	5	0	32	2	1	42	5	2
3	2	5	13	1	7	23	5	1	33	2	1	43	3	2
4	1	3	14	2	2	24	1	5	34	2	4	44	5	0
5	5	5	15	1	5	25	6	4	35	1	3	45	4	5
6	3	3	16	1	1	26	3	4	36	0	3	46	3	3
7	3	3	17	3	3	27	2	3	37	5	0	47	5	0
8	2	1	18	6	1	28	3	5	38	2	3	48	4	2
9	3	4	19	1	3	29	2	3	39	1	2	49	4	2
10	5	0	20	4	1	30	5	0	40	1	4	50	4	3

Подати результати у таблиці дискретного ряду. (2б)

5.3. Питання до контрольної роботи № 3.

1) Визначте об'єкт та предмет дослідження з наступних тем:

- Сімейні конфлікти та їх вплив на формування психіки дитини молодшого шкільного віку.
- Пізнавальні інтереси і їх формування у молодших школярів.
- Вплив засобів масової інформації на розвиток особистості підлітка.

2) Структура наукової статті.

3) Оформіть джерела відповідно до правил оформлення наукових джерел.

Вставте пропущену інформацію самостійно:

- ✓ Аболін Л.М. Психологічні механізми емоційної стійкості людини. — Київ, 1987.
- ✓ Рубінштейн С.Л. Основи загальної психології: У 2 т. - К., 1989. - Т. II. Психологія діяльності.
- ✓ Чепелюк О. Розвиток мислення з погляду сучасних психологічних концепцій // "Директор школи" 1999 р., № 18.
- ✓ Вступ до психології (під. ред. А. В. Петровського. -М., 1997).
- ✓ Максименко С. Д. "Психологія у соціальній та педагогічній практиці" / С. Д Максименко, В. А. Петренюк, К. О. Абульханова. - К., 1998.

4) Визначте об'єкт та предмет дослідження з наступних тем:

- Діагностика мотивації навчання у молодшому шкільному віці.
- Психологічні особливості роботи вчителя (соціального педагога) з "важкими" дітьми.
- Вплив батьківських установок на формування образу Я в молодшому шкільному віці.

5) Структура тез до науково-практичної конференції.

6) Оформіть джерела відповідно до правил оформлення наукових джерел.

Вставте пропущену інформацію самостійно:

- ✓ О. В. Скрипченко, Т. М. Лисянська, Л. О. Скрипченко "Довідник з педагогіки і психології". (навч. посібник для викладачів, аспірантів та студентів). -К., 2000.
- ✓ Вступ до психології (під. ред. А. В. Петровського. -М., 1997).
- ✓ Ричів М. В. Про критерії розвитку понятійного мислення // "Психологія", 1984 р., № 86.
- ✓ Немов Р.С. Психологія. В 3 кн. — 4-е вид. — / Немов Р.С – М.: Гуманіт. вид. центр ВЛАДОС, 2003. – Кн. 1: Загальні основи психології. — 688 с. – С. 218 – 240.
- ✓ Маклаков А. Г. Загальна психологія / Маклаков А. Г. — СПб: Пітер, 2001. – 592 с.: іл. – С. 247 – 281.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Контрольна робота № 3.

Варіант № 1.

1) Визначте об'єкт та предмет дослідження з наступних тем:

- Сімейні конфлікти та їх вплив на формування психіки дитини молодшого шкільного віку.

- Пізнавальні інтереси і їх формування у молодших школярів.

- Вплив засобів масової інформації на розвиток особистості підлітка. (16)

2) Структура наукової статті. (16)

3) Оформіть джерела відповідно до правил оформлення наукових джерел. Вставте пропущену інформацію самостійно:

- ✓ Аболін Л.М. Психологічні механізми емоційної стійкості людини. — Київ, 1987.

- ✓ Рубінштейн С.Л. Основи загальної психології: У 2 т. - К., 1989. - Т. II. Психологія діяльності.

- ✓ Чепелюк О. Розвиток мислення з погляду сучасних психологічних концепцій // "Директор школи" 1999 р., № 18.

- ✓ Вступ до психології (під. ред. А. В. Петровського. -М., 1997).

- ✓ Максименко С. Д. "Психологія у соціальній та педагогічній практиці" / С. Д Максименко, В. А. Петренюк, К. О. Абульханова. - К., 1998. (26)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Контрольна робота № 3.

Варіант № 1.

1) Визначте об'єкт та предмет дослідження з наступних тем:

- Діагностика мотивації навчання у молодшому шкільному віці.

- Психологічні особливості роботи вчителя (соціального педагога) з “важкими” дітьми.

- Вплив батьківських установок на формування образу Я в молодшому шкільному віці. (16)

2) Структура тез та усної доповіді до науково-практичної конференції. (16)

3) Оформіть джерела відповідно до правил оформлення наукових джерел. Вставте пропущену інформацію самостійно:

- ✓ О. В. Скрипченко, Т. М. Лисянська, Л. О. Скрипченко "Довідник з педагогіки і психології". (навч. посібник для викладачів, аспірантів та студентів). -К., 2000.

- ✓ Вступ до психології (під. ред. А. В. Петровського. -М., 1997).

- ✓ Ричів М. В. Про критерії розвитку понятійного мислення // "Психологія", 1984 р., № 86.

- ✓ Немов Р.С. Психологія. В 3 кн. — 4-е вид. — / Немов Р.С – М.: Гуманіт. вид. центр ВЛАДОС, 2003. – Кн. 1: Загальні основи психології. — 688 с. – С. 218 – 240.

- ✓ Маклаков А. Г. Загальна психологія / Маклаков А. Г. — СПб: Пітер, 2001. – 592 с.: іл. – С. 247 – 281.(26)

5.4. Питання до контрольної роботи № 4.

1. Як ви розумієте поняття «інформаційні ресурси», якою є їх структура?
2. На які дві групи поділяються джерела інформації за ступенем їх науково-аналітичної обробки?
3. Які документи називають первинними?
4. Що таке вторинний документ?
5. Чи тотожними є поняття «первинний документ» та «першоджерело»?
6. Які документи називають інформаційними?
7. Чим відрізняються між собою реферат і анотація?
8. Що таке реферативний журнал (РЖ)?
9. Що являє собою інформаційна база дослідження?
10. Навіщо досліднику мати знання про систему наукової інформації? Чи може позначатися відсутність цих знань на якості інформаційної бази дослідження?
11. Які бази даних найбільш доцільно використовувати як інформаційний ресурс у психологічних дослідженнях?
12. Що таке довідково-бібліографічний апарат бібліотеки (ДБА)? Що входить до його складу?
13. Яку роль у бібліографічному пошуку документів у бібліотеці відіграє алфавітно-предметний покажчик (АПП)?
14. Яку роль відіграє робоча картотека джерел інформації у науковому дослідженні?
15. Що таке Універсальна десяткова класифікація (УДК)? У чому полягає її призначення?
16. Інформаційними ресурсами яких провідних бібліотек України, в першу чергу, необхідно скористуватися в процесі здійснення наукового дослідження в галузі психології?
17. У чому полягає сенс такої інформаційної послуги, як «віртуальна бібліографічна довідка»?
18. Чим може бути корисним Інтернет як джерело інформації в галузі психології?
19. Що містить поняття «бібліографічний апарат наукової роботи»?
20. В який спосіб можуть бути розташовані бібліографічні описи видань у списку використаних джерел?
21. Побудова аргументації під час доповіді.
22. Визнання альтернатив та відповідь на них під час усної доповіді.
23. Основа аргументації відповідей на питання.
24. Візуальне повідомлення фактів під час виступу на конференції.
25. Побудова таблиць під час усної доповіді, правила створення.
26. Створення малюнків під час усної доповіді, правила створення.
27. Діаграми під час усної доповіді, правила створення.
28. Форми колективного обговорення проблеми.
29. Публічний виступ у діловому спілкуванні.
30. Спілкування як самостійна та специфічна форма активної особистості.
31. Ділове спілкування та його особливості.
32. Моральні аспекти ділового спілкування.
33. Способи ділового спілкування.
34. Засоби ділового спілкування.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Контрольна робота № 4.

Варіант № 1.

1. Що являє собою інформаційна база дослідження? (1б)
2. Діаграми під час усної доповіді, правила створення. (1б)
3. Створення малюнків під час усної доповіді, правила створення. (1б)
4. У чому полягає сенс такої інформаційної послуги, як «віртуальна бібліографічна довідка»? (1б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Контрольна робота № 4.

Варіант № 2.

1. Способи ділового спілкування. (1б)
2. Що таке реферативний журнал (РЖ)? (1б)
3. Чим може бути корисним Інтернет як джерело інформації в галузі психології? (1б)
4. Публічний виступ у діловому спілкуванні. (1б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Контрольна робота № 4.

Варіант № 3.

1. Що таке Універсальна десяткова класифікація (УДК)? У чому полягає її призначення? (1б)
2. Інформаційними ресурсами яких провідних бібліотек України, в першу чергу, необхідно скористуватися в процесі здійснення наукового дослідження в галузі психології? (1б)
3. В який спосіб можуть бути розташовані бібліографічні описи видань у списку використаних джерел? (1б)
4. Моральні аспекти ділового спілкування. (1б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Контрольна робота № 4.

Варіант № 4.

1. На які дві групи поділяються джерела інформації за ступенем їх науково-аналітичної обробки? (1б)
2. Візуальне повідомлення фактів під час виступу на конференції. (1б)
3. Чи тотожними є поняття «первинний документ» та «першоджерело»? (1б)
4. Чим відрізняються між собою реферат і анотація? (1б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Контрольна робота № 4.

Варіант № 5.

1. Які документи називають інформаційними? (1б)
2. Яку роль у бібліографічному пошуку документів у бібліотеці відіграє алфавітно-предметний покажчик (АПП)? (1б)
3. Визнання альтернатив та відповідь на них під час усної доповіді. (1б)
4. Яку роль відіграє робоча картотека джерел інформації у науковому дослідженні? (1б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Контрольна робота № 4.

Варіант № 6.

1. Побудова аргументації під час доповіді. (1б)
2. Які документи називають первинними? (1б)
3. Що таке вторинний документ? (1б)
4. Побудова таблиць під час усної доповіді, правила створення. (1б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Контрольна робота № 4.

Варіант № 7.

1. Як ви розумієте поняття «інформаційні ресурси», якою є їх структура? (1б)
2. Що таке довідково-бібліографічний апарат бібліотеки (ДБА)? Що входить до його складу? (1б)
3. Спілкування як самостійна та специфічна форма активної особистості. (1б)
4. Основа аргументації відповідей на питання. (1б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Контрольна робота № 4.

Варіант № 8.

1. Засоби ділового спілкування. (1б)
2. Навіщо досліднику мати знання про систему наукової інформації? Чи може позначатися відсутність цих знань на якості інформаційної бази дослідження? (1б)
3. Ділове спілкування та його особливості. (1б)
4. Форми колективного обговорення проблеми. (1б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Контрольна робота № 4.

Варіант № 9.

1. Які бази даних найбільш доцільно використовувати як інформаційний ресурс у психологічних дослідженнях? (1б)
2. Що містить поняття «бібліографічний апарат наукової роботи»? (1б)
3. Що таке вторинний документ? (1б)
4. Побудова таблиць під час усної доповіді, правила створення. (1б)

6.1. Підсумковий контроль (залік)

Питання до заліку:

1. Відмінні ознаки науки.
2. Наука як система.
3. Процес розвитку науки.
4. Мета і завдання науки.
5. Суб'єкт і об'єкт науки.
6. Класифікація наук.
7. Характерні особливості сучасної науки.
8. Визначення наукового дослідження.
9. Цілі і завдання наукових досліджень, їх класифікація за різними підставами.
10. Основні вимоги, що пред'являються до наукового дослідження.
11. Форми і методи наукового дослідження.
12. Теоретичний рівень дослідження і його основні елементи.
13. Емпіричний рівень дослідження і його особливості.
14. Етапи науково-дослідницької роботи.
15. Правильна організація науково-дослідницької роботи.
16. Організація науково-дослідної роботи студентів.
17. Курсова робота.
18. Кваліфікаційні науково-дослідні роботи студентів.
19. Наукове спрямування магістерської програми.
20. Організація підготовки кваліфікаційної роботи.
21. Методологія наукового дослідження.
22. Фундаментальна методологія.
23. Загальнонаукова методологія дослідження.
24. Конкретно-наукова методологія.
25. Методологічні принципи та підходи.
26. Методи теоретичного дослідження.
27. Методи емпіричного дослідження.
28. Види табулювання даних.
29. Графічне відображення результатів.
30. Статистичні критерії.
31. t -критерій Стьюдента для незалежних груп.
32. t -критерій Стьюдента для залежних груп.
33. Критерій Фішера.
34. Критерій знаків;
35. u -критерій Манна-Уїтні.
36. Кореляційні залежності.
37. Рангова кореляція Спірмена.
38. Коефіцієнт кореляції Пірсона.
39. Міри зв'язку.
40. Титульний аркуш кваліфікаційної роботи.
41. Зміст кваліфікаційної роботи.
42. Вступ до кваліфікаційної роботи.
43. Основна частина наукового дослідження.
44. Висновки кваліфікаційної роботи.

- 45.Список використаних джерел кваліфікаційної роботи.
46. Додатки кваліфікаційної роботи.
- 47.Способи написання тексту кваліфікаційної роботи.
- 48.Мова і стиль кваліфікаційної роботи.
- 49.Оформлення таблиць, графіків, формул, посилань.
- 50.Види та форми усних представлень наукової інформації.
- 51.Дискусія як спосіб колективного мислення.
- 52.Загальна характеристика аргументації.
- 53.Схема підготовки усного виступу.
- 54.Композиція виступу.
- 55.Постановка питань та формулювання відповідей.
- 56.Визначення поняття тез та їх види.
- 57.Структура тез.
- 58.Порядок написання тез.
- 59.Оформлення тез.
- 60.Підготовка до виступу.
- 61.Постановка питань та формулювання відповідей.
- 62.Діалектика та психологія наукової дискусії
- 63.Категорії фахових видань.
- 64.Підготовка наукової статті.
- 65.Структура наукової статті.
- 66.Оформлення наукової статті
- 67.Мова, стиль та унікальність матеріалу статті.
- 68.Посилання на джерела статті.
- 69.Публікація наукової статті.
- 70.Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень.
- 71.Джерела інформації та їх використання у науково-дослідній роботі.
- 72.Техніка роботи зі спеціальною літературою.
- 73.Патент і порядок його отримання.
- 74.Винахід, корисні моделі, промислові зразки: визначення, умови патентоспроможності, правова охорона.
- 75.Особливості патентних досліджень.
- 76.Послідовність роботи при проведенні патентних досліджень.
- 77.Інтелектуальна власність та її захист.
- 78.Розвиток академічної доброчесності в Україні.
- 79.Основні поняття академічної доброчесності.
- 80.Академічна доброчесність учнів.
- 81.Особливості академічної доброчесності вищої школи.
- 82.Закордонний досвід академічної доброчесності.

Приклад білету до заліку
Чорноморський національний університет ім. Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки
Спеціальність: 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**
ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ

1. Класифікація методів наукового дослідження (10 балів).
2. Використання в психологічному дослідженні методів суміжних наук: філософії, соціології, історії, психології, фізіології (10 балів).
3. Мова і стиль наукового дослідження (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

7. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання четвертого семестру

Денна форма навчання:

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці	Кількість заходів	Сума балів
4 семестр			
Відповіді на групових заняттях	2	19	38
Написання тез до умовної науково-практичної конференції.	8	1	8
Написання контрольних робіт	4	4	16
Розробка презентації та виступу на конференції.	8	1	8
Загальна кількість балів			70
Залік у IV семестрі			30
Всього			100

Заочна форма навчання:

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці	Кількість заходів	Сума балів
5,6 семестр			
Відповіді на групових заняттях	5	4	20
Розробкаа презентації та виступу на конференції.	10	1	10
Написання контрольної роботи	30	1	30
Загальна кількість балів			70
Залік у II семестрі			30
Всього			100

Пояснення до умов визначення рейтингу

Денна форма

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
1. Бали за відповіді на групових заняттях	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	2
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	1
2. Бали за написання тез до умовної науково-практичної конференції (сумарна кількість 8 балів)	
Оформлення роботи відповідає визначеним викладачем вимогам	2
Наявність усіх структурних складових тез	2
Актуальність та новизна теми дослідження	2
Науковий стиль подання матеріалів	2
3. Бали за написання контрольних робіт	
Бальна оцінка, відображена на кожному питанні варіанту контрольної	
Повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки, правильне використання формул та проведення розрахунків.	максимальний бал за питання
Відповідь не повна, не містить аргументів, неправильне застосування формул та помилки у розрахунках.	Зниження оцінки
4. Бали за проведення діагностики і обробку результатів	
Правильно підібрана методика для діагностики, дотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, доречне використання формул, ведення точних розрахунків.	5
Правильно підібрана методика для діагностики, недотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, доречне використання формул, ведення точних розрахунків. незначні помилки у розрахунках.	4
Правильно підібрана методика для діагностики, недотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, доречне використання формул, незначні помилки у розрахунках.	3
Правильно підібрана методика для діагностики, дотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, доречне використання формул, численні помилки у розрахунках.	2
Правильно підібрана методика для діагностики, дотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, недоречне використання формул, помилки у розрахунках.	1
5. Бали за розробку презентації та виступу на конференції (сумарна кількість 8 балів)	
Актуальність та новизна дослідження, представленого у презентації	2
Науковий стиль та грамотна побудова виступу на конференції	2
Наочність, зрозумілість і структурованість матеріалів презентації	2
Відповіді на питання після виступу	2

Заочна форма

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
1. Бали за відповіді на групових заняттях	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	5
Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	4
Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.	3
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	2
Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.	1
2. Бали за написання контрольної роботи (сумарна кількість 8 балів)	
Оформлення роботи відповідає визначеним викладачем вимогам	6
Наявність усіх структурних складових тез	6
Актуальність та новизна теми дослідження	6
Науковий стиль подання матеріалів	6
Правильне оформлення списку використаних джерел та посилань	6
3. Бали за розробку презентації та виступу на конференції (сумарна кількість 8 балів)	
Актуальність та новизна дослідження, представленого у презентації	2
Науковий стиль та грамотна побудова виступу на конференції	3
Наочність, зрозумілість і структурованість матеріалів презентації	2
Відповіді на питання після виступу	3

Оцінювання знань студента під час заліку чи екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою, прийнятою у ЧНУ імені Петра Могили.

Оцінка «Відмінно» - **90-100 балів** ставиться за умов, якщо студент дав лаконічні і ґрунтовні відповіді на всі запропоновані йому питання. Відповідь свідчить, що студент вільно володіє всім матеріалом курсу, передбаченим робочою програмою, при тому, він має не розрізненні знання окремих тем курсу, а володіє ним комплексно. Студент уміє аргументувати свою відповідь, навести необхідні докази, приклади; аналізувати запропоновані ситуації, посилаючись на джерела інформації. Студент розуміє значимість відповідних

знань для особистого життя та для майбутньої професійної діяльності, підтверджуючи це конкретними прикладами.

Найвища оцінка ставиться також за вміння наводити протилежні підходи до оцінки тих чи інших феноменів, співставлення різних наукових позицій, вміння вести полеміку з дослідниками. Під час відповіді студент має продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову діяльність.

Оцінка «Добре» - **75-89 балів** ставиться за умов, якщо студент викладає відповідь на кожне питання логічно, розкриваючи основний зміст. Разом з тим, відповіді не вистачає ґрунтовності, всебічності, деякі важливі нюанси пропущені. При доборі та наведенні фактів та прикладів студент припускається незначних помилок. В той же час, студент не розуміє актуальності висвітлюваних питань. У висловлюванні власної думки зустрічаються певні неточності. Висновки не носять повного та логічного підсумку.

Оцінка «Задовільно» - **60-74 балів** виставляється студенту в разі, якщо він не повністю розкрив питання, або не відповів на деякі з них, що свідчить про відсутність повного комплексного засвоєння матеріалів курсу (знає лише певні теми). Відсутня ґрунтовність у розгляді питань, порушується логіка викладу питання. Студент не вміє аналізувати матеріал, не розуміє актуальність проблеми для сьогодення. Аргументація відповіді слабка, вибіркова, мають місце суттєві помилки у використанні фактичного матеріалу. Висновки не відбивають суті питання, або відсутні.

Оцінка «Незадовільно» - **21-60 балів** виставляється студенту в разі, коли кожне з питань висвітлено поверхнево, або не висвітленими залишаються більшість питань. В процесі висвітлення питань допущені значні помилки, студент не знає, або плутає фактичний матеріал, не здатний аналізувати основні проблеми, не демонструє творчої розумової діяльності. Власна думка і висновки відсутні.

8. Рекомендовані джерела інформації

8.1. Основні:

1. Білуха М.Г. Основи наукових досліджень: Підручник для студ. екон. спец. вузів [Текст] / М.Г. Білуха. – К. : Вища школа., 2016. – 271 с.
2. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження : методологічні поради молодим науковцям / С.У. Гончаренко. - Київ-Вінниця : ДОВ "Вінниця", 2018. - 278 с.
3. Іванюк Г.І. Як підготувати і захистити магістерську роботу з дошкільної педагогіки та психології : Метод.посіб. / Г.І. Іванюк, К.В. Карасьова. – К.: «Сім кольорів», 2015. – 110 с.
4. Мартиненко С.М. Організація науково–дослідницької роботи студентів з педагогічних дисциплін : навч.метод. посіб. / С.М. Мартиненко, А.М.Москаленко. – Кам'янець-Подільський, 2017. – 56 с.
5. Методологія науково-педагогічних досліджень: Підручник [Текст] / С.О. Сисоєва, Т.Є. Кристопчук. – Рівне : Волинські обереги, 2018. – 360 с.
6. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. [Текст] / Б.І. Мокін, О.Б. Мокін. – Вінниця : ВНТУ, 2016. – 180 с.
7. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студ., курсан., аспірантів і ад'юнтів [Текст] / [за ред. А.Є. Конверського]. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 352 с.
8. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: навч. посіб. [Текст] / І.С. П'ятницька-Позднякова. – К., 2017. – 116 с.
9. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень. [Навч. пос.] / В.І. Романчиков. – К. : Ф.«ВПОЛ», 2017, – 242 с.
10. Сидоренко В.К. Основи наукових досліджень: навч. посіб. [Текст] / В.К. Сидоренко, П.В. Дмитренко. – К. : РННЦ «ДІНІТ», 2016. – 259 с.
11. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://ukrlibrary.at.ua/load/osnovi_naukovikh_doslidzhen/osnovi_naukovikh_doslidzhen/a_s_filipenko_osnovi_naukovikh_doslidzhen/26-1-0-1#
12. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень / Г.С. Цехмістрова. - К. : Видавничий Дім «Слово», 2017. – 240 с.

8.2. Додаткові:

1. Кириленко О. П. Основи наукових досліджень у схемах і таблицях : навч. посіб. / [О.П.Кириленко, В. В. Письменний] ; Терноп. нац. екон. ун-т. – Т. : ТНЕУ, 2016. – 227 с.
2. Колесников О.В. Основи наукових досліджень / О.В.Колесников. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 144 с. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://www.bookbrains.com/book_206.html
3. Корягін М. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / М. В. Корягін, М. Ю. Чік.– К. : Алерта, 2018. – 620 с.
4. Киверялг А.А. Методы исследования в профессиональной педагогике [Текст] / А.А. Киверялг. – Таллинн: ВАЛГУС, 2016. – 334 с.

5. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. [Текст] / О.В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2019. – 192 с.
6. Лузан П.Г. Основи науково-педагогічних досліджень / П.Г.Лузан, І.В.Сопівник, С.В.Виговська. – К., 2019. – 219 с. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://elibrary.nubip.edu.ua/4710/1/S.VYGOVSJKA_POSIBNYK.pdf
7. Пехота О.М. Основи педагогічних досліджень: від студента до наукової школи : навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, І. П. Єрмакова. – Миколаїв : Ліон, 2018. – 339 с.
8. Тушева В. В. Основи науково-педагогічних досліджень : навчально-методичний посібник / В. В. Тушева ; Харківський національний педагогічний ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х. : [б.в.], 2016. – 219 с.
9. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: [підручник. – 4-е вид., випр. і доп.] / В.М.Шейко, Н.М. Кушнарєнко. – К. Знання, 2016. – 331 с.

8.3. Інформаційні ресурси

1. Закон України. Про інноваційну діяльність. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
2. Закон України. Про інформацію. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
3. Закон України. Про науково-технічну інформацію. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12#Text>
4. Закон України. Про наукову та науково-технічну діяльність. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
5. Закон України. Про освіту. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
6. Закон України. Про основи державної політики в сфері науки і науково-технічної діяльності. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/284-14#Text>
7. Закон України. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14#Text>